

November 2005

AUTORISASJONSKURS - PLANTEVERN MIDLER

Veiledning for kurs- arrangører

Autorisasjonsordningen

Samfunnet krever et effektivt landbruk som produserer matvarer av høy kvalitet. Samtidig stiller samfunnet krav om at landbruket skal være miljøvennlig. Riktig bruk og håndtering av plantevernmidler imøtekommer begge disse kravene.

De første som fikk autorisasjonsbeviset hadde gyldig bevis fram til 1. januar 2005. Det er derfor satt i gang kurs og opplæring for alle som skal fornye beviset de nærmeste åra. Samtidig blir det arrangert kurs for personer som ikke har beviset fra tidligere.

Litt om regelverket

Autorisasjonsordningen er hjemlet i Lov om matproduksjon og mattrygghet (matloven) av 19. desember 2003 og forskrift om plantevernmidler.

Ordningen gjelder

- alle yrkesmessig bruk av plantevernmidler

Foruten bønder, gartnere og skogbrukere som ønsker å kjøpe og bruke plantevernmidler, må også ansatte i bedrifter, skoler og virksomheter som bruker plantevernmidler være autorisert.

Autorisasjonen gjelder for 10 år. Ved fornyelse gjelder tilsvarende krav som ved første gangs utstedelse.

Hvem har ansvar for autorisasjonsordningen?

Mattilsynet har ansvar for hele ordningen. De har også ansvar for å gi instruks og retningslinjer til Fylkesmannens landbruksavdeling eller den enkelte kommune, og ansvar for å sende ut autorisasjonsbevis.

Fylkesmannens landbruksavdeling i hvert enkelt fylke har det overordnede ansvaret for at det blir gitt kurstilbud i fylket og arrangert praksisdag. De har tilsyn og koordineringsansvar for kursvirksomheten og skal godkjenne alle lærere/instruktører. De kan delegeres til andre å arrangere kurs og praksisdag.

Fylkesmannens landbruksavdeling har også ansvar for at det blir arrangert eksamen og avsluttende oppgave. Dette kan delegeres til landbruksforvaltningen i kommunene.

Fylkesmannens landbruksavdeling/landbruksforvaltningen i kommunen har ansvar for

- å bestille nødvendig antall eksamensoppgaver og oppgaver til de som skal fornye beviset fra Mattilsynet/ Fylkesmannens landbruksavdeling
- å registrere alle som har bestått eksamen og den avsluttende oppgaven i autorisasjonsdatabasen
- å registrere alle som skal ha autorisasjonsbevis i autorisasjonsdatabasen

Å arrangere kurs

De mest aktuelle kursarrangører er studieorganisasjoner, fagskoler, forsøksringer og landbruksforvaltningen i fylke og kommune.

Kursarrangør må sørge for at

- det formelle er i orden og å ha kunnskap om regelverk
- tidspunkt for obligatoriske deler av kurs, eksamen og avsluttende oppgave blir offentliggjort
- alle lærere/instruktører er godkjent av Fylkesmannens landbruksavdeling
- undervisningen om plantevernmidler som helserisiko bør primært gis av godkjent helsepersonell (det anbefales å samarbeide med Landbrukets HMS-tjeneste i det enkelte fylke)
- det fortrinnsvis er godkjente funksjonstestere som underviser i sprøyteutstyr, innstilling og bruk
- det avtales tid og sted for eksamen og avsluttende oppgave med Fylkesmannens landbruksavdeling/landbruksforvaltningen i kommunen

Det anbefales at alle som skal være lærere/forelesere i autorisasjonsordningen deltar i autorisasjonskanalen som drives i regi av Rogaland kurs- og kompetansesenter avd. Øksnevad, se: www.rogaland-f.kommune.no/~oksnevad/rkk-autorisasjonskanalen.html

Godt faglig planlagt

Fagstoffet er nå mer tilpasset de enkelte brukergruppene enn tidligere. Det anbefales derfor å arrangere egne

kurs/studieringer for eksempel for potetprodusenter, frukt-
dyrkere, anleggsgartnere, de som produserer i veksthus
osv. Der det er få deltakere innen hver kultur vil det være
lurt å samarbeide på tvers av forsøksringer, fylker osv.
dersom det er hensiktsmessig.

Velg de beste fagpersonene til å være lærere/instruktører
på kursene. Fortell fagpersonene at det er viktig at den
som skal undervise i kurs for de som skal fornye, vektleg-
ger det som er nytt siden deltagerne gjennomgikk kurset
sist. Fortell også at det er viktig å tilpasse fagstoffet til
lokale forhold, f.eks. med presentasjon av lokale forsøks-
resultater. Sørg for at det på kurs med lærere blir satt av
god nok tid til egenaktivitet. Erfaringer med voksen-
opplæringskurs viser at der læreren klarer å aktivisere
deltakerne, blir læringseffekten størst.

PowerPoint presentasjoner og lysark fra stoffet i
"Handtering og bruk av plantevernmidler. Grunnbok" og
"Plantevern i... Integrert bekjempelse" er tilgjengelig på
nettsidene til Mattilsynet www.mattilsynet.no De som
ønsker det kan bruke presentasjonene i sin helhet eller
deler av dem.

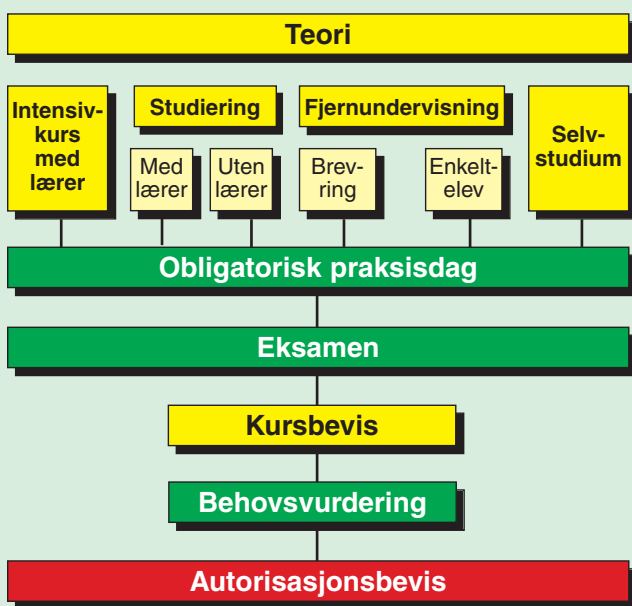
Godt teknisk arrangement

- Sørg for informasjon til deltakerne
- Skaff egnede møterom og teknisk utstyr
- Avklar med lærer/instruktør på forhånd hvilket utstyr
han/hun har behov for
- Sett opp budsjett og hold orden på inn- og utbetalinger
- Lag klare avtaler med lærer/instruktør

(Fortsetter på side 3)

Kurs for de som skal ta autorisasjons- bevis for første gang

Ulike måter å gjennomføre kurs på

Opplæringa består av

- Teoretisk kurs (12 timer)
- Obligatorisk praksisdag (7 timer)
- Eksamen (1 time)

Teoridel - 12 timer

Valgmuligheter for gjennomføring

- Kurs med lærer (intensivkurs og studiering med lærer)
- Studiering, kombinert med foredragsholder (det kreves en "sterk" person som kan lede arbeidet i studieringen)
- Brevring, kombinert med foredragsholder (det bør være minst 14 dager mellom hvert møte i brevringen. Læreren må få tid til å kommentere svarene, og komme med veiledende bemerkninger før neste møte)

Obligatorisk praksisdag – 7 timer

- Plantevernmidler som helse- og godkjent helsepersonell skal undervise (1,5 timer)
- Verneutstyr (1 time)
- Sprøyteutstyr, innstilling og bruk (2 timer)
- Demonstrasjon/øvelse i sprøyteutstyr, innstilling og bruk, sjekklister og verneutstyr (2,5 timer)

Det bør maksimum være 30 deltakere på obligatorisk praksisdag. I undervisningsdelen holdes gruppa samlet. Under demonstrasjonene/øvelsene deles gruppa i to, slik at ei gruppe gjennomgår sprøyteutstyr og sjekklister, mens den andre gruppe gjennomgår verneutstyr. Etter halvgått tid bytter gruppene.

Eksamen

Eksamen er en skriftlig prøve (1 time). Ingen hjelpemidler utenom kalkulator er tillatt. Eksamen avholdes i forbindelse med obligatorisk praksisdag eller arrangeres en separat dag.

Det gis tilbud om muntlig eksamen for personer med spesielle behov. Eksamen kan da avholdes etter avtale f.eks. med landbruksforvaltningen i kommunen.

Eksamenskandidatene har en klagefrist på 3 uker etter at resultatet fra eksamen foreligger.

Landbruksforvaltningen i kommunen/Fylkesmannens landbruksavdeling vurderer hvem som skal gis autorisasjon og Mattilsynet sender ut autorisasjonsbevis. Personer som ikke fyller kravene (for eksempel skoleelever) skal ha kursbevis som skrives ut fra autorisasjonsdatabasen av Fylkesmannens landbruksavdeling eller landbruksforvaltningen i kommunen.

- Gjør ditt for å skape trivsel

Til demonstrasjon og gjennomgang av spredeutstyr trengs det tilgang til et verksted eller lignende med plass til aktuelt spredeutstyr og inntil 15 deltakere. Det må kunne brukes vann i lokalet. Spredeutstyret som skal brukes må være godt reingjort før praksisdagen.

Materiell

”Handtering og bruk av plantevernmidler. Grunnbok” og tilhørende arbeidsbok. I tillegg er en av bøkene om ”Plantevern i... Integreert bekjempelse”, en obligatorisk del av pensum.

Ca 80 % av de som tar autorisasjonsbeviset har åkersprøyte. Åkersprøyta blir derfor omtalt nøye i grunnboka og arbeidsboka, mens det blir utgitt tilleggshefter som skal

gi innføring i de andre sprøytetypene. Det er også laget en CD-ROM som gir opplæring i sprøyteutstyr, innstilling og bruk. Denne er vedlagt grunnboka.

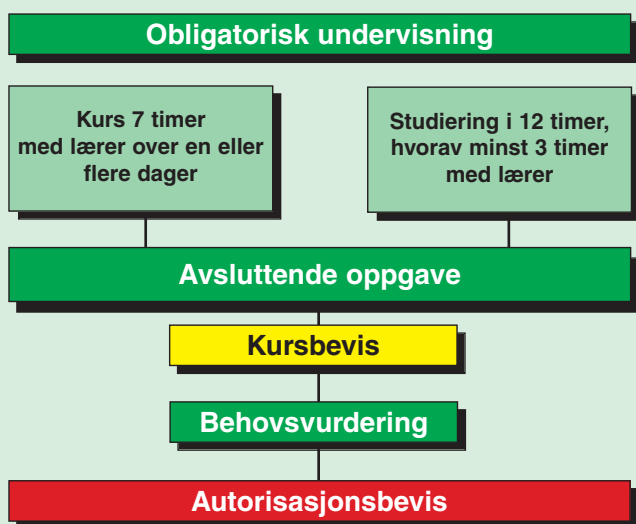
Det er det samme materiellet som skal brukes av både de som skal ha beviset for første gang og de som skal fornye beviset. For de som skal fornye beviset vektlegger lærerne det som er nytt siden forrige gang. Pass på at alle tar med seg arbeidsboka og sjekklista både til teorikurset og den obligatoriske praksisdagen.

For mer informasjon om kursmateriellet, se egen bestillingskupong.

For mer informasjon om autorisasjonsordningen se Mattilsynets Internetsider www.mattilsynet.no

Kurs for de som skal fornye autorisasjonsbeviset

Ulike måter å gjennomføre kurs på

Opplæringa består av

- **Obligatorisk teorikurs på minimum 7 timer eller 12 timers studiering, hvorav minimum 3 timer med lærer i integrert plantevern**
- **Antall timer med lærer i studiering er minimumskrav, men den enkelte kursarrangør står fritt til å utvide dette**
- **Avsluttende oppgave (1 time)**

Obligatorisk teorikurs – 7 timer

- Integreert plantevern (2,5 timer)
- Godkjenning og bruk av plantevernmidler med hovedvekt på regelverket og etiketten (2 timer)
- Plantevernmidler – helse og miljø med hovedvekt på konsekvenser ved bruk av plantevernmidler for forbruker, miljø og bruk av plantevernmidler (2 timer)
- Sprøyteutstyr, innstilling og bruk (0,5 timer)

Studiering – 12 timer

- Integreert plantevern (4 timer – minimum 3 timer med lærer)
- Godkjenning og bruk av plantevernmidler med hovedvekt på regelverket og etiketten (3 timer)
- Plantevernmidler – helse og miljø med hovedvekt på konsekvenser ved bruk av plantevernmidler for forbruker, miljø og bruk av plantevernmidler (3 timer)
- Sprøyteutstyr, innstilling og bruk (2 timer)

Sprøyteutstyr, innstilling og bruk vektlegges lite ved fornying av autorisasjonsbeviset fordi dette er samordnet med opplæring i forbindelse med funksjonstesting av spredeutstyr hvert femte år.

Avsluttende oppgave

Den avsluttende oppgaven er en skriftlig prøve (1 time). Det er tillatt å bruke hjelpemidler til å besvare oppgaven, kursbøker, egne notater og kalkulator. Oppgaven kan løses i forbindelse med den obligatoriske teoridagen eller den kan tas en annen dag. Dersom den obligatoriske opplæringa gjennomføres på en dag anbefales det at oppgaven løses en annen dag, slik at kursdeltakerne får tid til å gjøre seg bedre kjent med stoffet før de får oppgaven. Alternativt kan kursarrangør settes opp ei liste over stoffet kursdeltakerne bør gå igjennom, og oppfordre dem til å gjøre seg kjent med stoffet før kurset starter.

Det gis tilbud om muntlig gjennomgang av oppgaven for personer med spesielle behov. Det kan gjøres etter avtale med for eksempel landbruksforvaltningen i kommunen.

Det er en klagefrist på 3 uker etter at resultatet av godkjenningen av oppgaven foreligger.

Landbruksforvaltningen i kommunen/Fylkesmannens landbruksavdeling vurderer hvem som skal gis autorisasjon og Mattilsynet sender ut autorisasjonsbevis.

Materiell

Handtering og bruk av plantevernmidler. Grunnbok. 6. utg.
CD-ROM **Sprøyteteknikk i bilder (åkersprøyte)** er vedlagt boka. Landbruksforlaget 2004.

Best.nr. 2801-3/04 128 s. Hft.

Kr 269,-

Handtering og bruk av plantevernmidler. Arbeidsbok. 6. utg.
Landbruksforlaget 2004.

Best.nr. 2802-1/04 48 s. Hft.

Kr 105,-

Bøkene skal brukes av både de som skal ha autorisasjonsbeviset for første gang, og de som skal fornye beviset. I tillegg er en av bøkene om Integrert plantevern, en obligatorisk del av pensum.

Velg etter kultur

Integrert plantevern er en obligatorisk del av autorisasjonskurset. Bøkene beskriver forebyggende og direkte tiltak mot sjukdommer, skadedyr og ugras (ikke i veksthus). Velg den av bøkene som er mest relevant for deg. (Se nedenfor).

T. Hofsvang, H. Heggen og H. Ørpen
Plantevern i frukt og bær. Integrert bekjempelse.
Landbruksforlaget.

Best.nr. 2779-3/03 128 s. Hft.

Kr 261,-

T. Hofsvang, H. Heggen og H. Ørpen
Plantevern i grønnsaker. Integrert bekjempelse.
Landbruksforlaget.

Best.nr. 2780-7/03 128 s. Hft.

Kr 261,-

T. Hofsvang, H. Heggen og H. Ørpen
Plantevern i potet. Integrert bekjempelse.
Landbruksforlaget.

Best.nr. 2781-5/03 72 s. Hft.

Kr 177,-

T. Hofsvang, H. Heggen og H. Ørpen
Plantevern i korn. Integrert bekjempelse. 2. utg.
Landbruksforlaget.

Best.nr. 2855-2/05 96 s. Hft.

Kr 225,-

T. Hofsvang, H. Heggen og H. Ørpen
Plantevern i veksthus. Integrert bekjempelse.
Landbruksforlaget.

Best.nr. 2783-1/03 70 s. Hft.

Kr 208,-

T. Hofsvang, H. Heggen og I.S. Fløistad
Plantevern i grøntanlegg. Integrert bekjempelse.
Landbruksforlaget.

Best.nr. 2630-4/04 144 s. Hft.

Kr 278,-

T. Hofsvang, H. Heggen, J. Netland og E. Haugland
Plantevern i førvekster. Integrert bekjempelse.
Landbruksforlaget.

Best.nr. 2839-0/05 112 s. Hft.

Kr 225,-

H.E. Heggen og B. Toppe
Plantevern i veksthus, prydplanter. Integrert bekjempelse.
Landbruksforlaget.

Best.nr. 3044-1-05 64 s. Hft.

Kr 288,-

Tilleggsmateriell

Grunnboka legger mest vekt på åkersprøyta. Tekniske tilleggshefter og sjekklister som gjelder for annet utstyr og andre brukere bestilles ved behov fra:

Institutt for matematiske realfag og teknologi

Universitetet for miljø og biovitenskap

Postboks 5003,1432 Ås. Tlf.: 64 96 54 39

Faks: 64 96 54 10.

E-post: imt-autorisasjonskurs@umb.no

Web-adresse: <http://www.umb.no/imt/agroteknikk/materiell-autorisasjonskurs>

Nils Bjugstad

Tåkesprøyting i frukthager.

IMT-Trykk 23/2004 55 s. Hft.

Kr 70,-

Nils Bjugstad,

Spredutstyr i veksthus.

IMT-Trykk 1/2005 48 s. Hft.

Kr 70,-

Nils Bjugstad

Utstyr for spredning av plantevernmidler i skog.

IMT-Trykk 3/2004 44 s. Hft.

Kr 80,-

Nils Bjugstad

Bruk av plantevernmidler i planteskoler.

12 s. Hft.

Kr 70,-

Nils Bjugstad

Stasjonsområder og linjestrekninger – sprøyteteknisk del.

IMT-Trykk 2/2004 42 s. Hft.

Kr 100,-

Nils Bjugstad

Grøntanlegg – sprøyteteknisk del.

IMT-Trykk 1/2004 40 s. Hft.

Kr 100,-

CD-ROM

N. Bjugstad og P. Hermansen

CD-ROM **Sprøyteteknikk i bilder (åkersprøyte)**

Kr 100,- eks. mva.

Sjekklister

Nils Bjugstad

Sjekkliste for traktormonterte tåkesprøyter.

Kr 20,-

Nils Bjugstad

Sjekkliste for spredutstyr i veksthus. Ny utg. 2005.

Kr 20,-

Nils Bjugstad

Sjekkliste for åkersprøyter.

(Finnes også som vedlegg i arbeidsboka.)

Kr 20,-

Prisene for tekniske tilleggshefter og sjekklister er per stykk i kurspakker a 10 eksemplarer. Hvis bestillingen gjelder enkeltteksemplarer, kommer det et ekspedisjonsgebyr på kr 500,- i tillegg.

Materiell som inngår i kurset (hvor annet ikke er anført) leveres av:

Tun Forlag AS/Landbruksforlaget, Boks 9303 Grønland, 0135 Oslo • Tlf. 21 31 44 00 • Faks 21 31 44 92 • www.boktunet.no

Det tas forbehold om prisendringer.

Autorisasjonsbevis første gang

HANDTERING OG BRUK AV PLANTEVERNIMIDLER

- Jeg/vi ønsker tilsendt bøker og materiell:**
Se andre siden for materiellbestilling!

Kontaktperson:

Lokal arrangør:

Adresse:

P.nr./sted:

Kommune: Fylke:

Tlf: E-post:

Melder samtidig inn:

- Studiering Ant. deltakere: Ant. ringer:

Timer med lærer: Timer uten lærer:

Navn på hovedlærer:

- Brevring Ant. deltakere: Ant. ringer:

Brevkurs enkeltelev

Oppstart dato: Antatt avslutningsdato:

- Ønsker tilsendt skjema for reisetilskudd til foredragsholder.

Dersom faktura skal sendes til andre enn kontaktperson:

Navn:

Adresse:

Bestilling av materiell, se andre siden

Fornyng av autorisasjonskurs

HANDTERING OG BRUK AV PLANTEVERNIMIDLER

- Jeg/vi ønsker tilsendt bøker og materiell:**
Se andre siden for materiellbestilling!

Kontaktperson:

Lokal arrangør:

Adresse:

P.nr./sted:

Kommune: Fylke:

Tlf: E-post:

Melder samtidig inn:

- Studiering Ant. deltakere: Ant. ringer:

Timer med lærer: Timer uten lærer:

Navn på hovedlærer:

Oppstart dato: Antatt avslutningsdato:

- Ønsker tilsendt skjema for reisetilskudd til foredragsholder.

Dersom faktura skal sendes til andre enn kontaktperson:

Navn:

Adresse:

Bestilling av materiell, se andre siden

Porto

**Bygdefolkets
Studieforbund**
P.b. 9388 Grønland
0135 OSLO

BESTILLING AV MATERIELL

Handtering og bruk av plantevernmidler

..... eks **Handtering og bruk av plantevernmidler. Grunnbok. 6. utg.**
CD-ROM **Sprøyteteknikk i bilder (åkersprøyte)** er vedlagt boka.
Landbruksforlaget.
Best.nr. 2801-3/04 128 s. Hft. Kr 269,-

.... eks **Handtering og bruk av plantevernmidler. Arbeidsbok. 6. utg.**
Landbruksforlaget.
Best.nr. 2802-1/04 48 s. Hft. Kr 105,-

Bøkene skal brukes av både de som skal ha autorisasjonsbeviset for første gang, og de som skal fornye beviset. I tillegg er én av bøkene om "Plantevern i... Integrrert bekjempelse", en obligatorisk del av pensum. (se nedenfor).

Velg etter kultur

Integrrert plantevern er en obligatorisk del av autorisasjonskurset. Bøkene beskriver forebyggende og direkte tiltak mot sjukdommer, skadedyr og ugras (ikke i veksthus). Velg den av bøkene som er mest relevant for deg.

..... eks T. Hofsvang, H. Heggen og H. Ørpen
Plantevern i frukt og bær. Integrrert bekjempelse. Landbruksforlaget.
Best.nr. 2779-3/03 128 s. Hft. Kr 261,-

..... eks T. Hofsvang, H. Heggen og H. Ørpen
Plantevern i grønnsaker. Integrrert bekjempelse.
Landbruksforlaget.
Best.nr. 2780-7/03 128 s. Hft. Kr 261,-

..... eks T. Hofsvang, H. Heggen og H. Ørpen
Plantevern i potet. Integrrert bekjempelse.
Landbruksforlaget.
Best.nr. 2781-5/03 72 s. Hft. Kr 177,-

..... eks T. Hofsvang, H. Heggen og H. Ørpen
Plantevern i korn. Integrrert bekjempelse. 2. utg.
Landbruksforlaget.
Best.nr. 2855-2/05 96 s. Hft. Kr 225,-

..... eks T. Hofsvang, H. Heggen og H. Ørpen
Plantevern i veksthus. Integrrert bekjempelse.
Landbruksforlaget.
Best.nr. 2783-1/03 70 s. Hft. Kr 208,-

..... eks T. Hofsvang, H. Heggen og I.S. Fløistad
Plantevern i grøntanlegg. Integrrert bekjempelse.
Landbruksforlaget.
Best.nr. 2630-4/04 144 s. Hft. Kr 278,-

..... eks T. Hofsvang, H. Heggen, J. Netland og E. Haugland
Plantevern i førvekster. Integrrert bekjempelse.
Landbruksforlaget.
Best.nr. 2839-0/05 112 s. Hft. Kr 225,-

..... eks H.E. Heggen og B. Toppe
Plantevern i veksthus, prydplanter. Integrrert bekjempelse.
Landbruksforlaget.
Best.nr. 3044-1-05 64 s. Hft. Kr 288,-

OBS! – se andre siden for utfylling av navn, adresse m.m. på den som skal motta kursmateriellet. Det tas forbehold om prisendringer.

Tilleggsmateriell

Grunnboka legger mest vekt på åkersprøyta. Tekniske tilleggshefter og sjekklister som gjelder for annet utstyr og andre brukere bestilles ved behov fra:

Institutt for matematiske realfag og teknologi

Universitetet for miljø og biovitenskap

Postboks 5003,1432 Ås. Tlf.: 64 96 54 39

Faks: 64 96 54 10.

E-post: imt-autorisasjonskurs@umb.no

Web-adresse:

<http://www.umb.no/imt/agroteknikk/materiell-autorisasjonskurs>

Nils Bjugstad
Tåkesprøyting i frukthager.
IMT-Trykk 23/2004 55 s. Hft. **Kr 70,-**

Nils Bjugstad,
Spredutstyr i veksthus.
IMT-Trykk 1/2005 48 s. Hft. **Kr 70,-**

Nils Bjugstad
Utstyr for spredning av plantevernmidler i skog.
IMT-Trykk 3/2004 44 s. Hft. **Kr 80,-**

Nils Bjugstad
Bruk av plantevernmidler i planteskoler.
12 s. Hft. **Kr 70,-**

Nils Bjugstad
Stasjonsområder og linjestrekninger – sprøyteteknisk del.
IMT-Trykk 2/2004 42 s. Hft. **Kr 100,-**

Nils Bjugstad
Grøntanlegg – sprøyteteknisk del.
IMT-Trykk 1/2004 40 s. Hft. **Kr 100,-**

CD-ROM

N. Bjugstad og P. Hermansen
CD-ROM **Sprøyteteknikk i bilder (åkersprøyte)** **Kr 100,-**
eks. mva.

Sjekklister

Nils Bjugstad
Sjekkliste for traktormonterte tåkesprøyter.
Kr 20,-

Nils Bjugstad
Sjekkliste for spredutstyr i veksthus.
Ny utg. i 2005. **Kr 20,-**

Nils Bjugstad
Sjekkliste for åkersprøyter.
(Finnes også som vedlegg i arbeidsboka.) **Kr 20,-**

Prisene for tekniske tilleggshefter og sjekklister er per stykk i kurspakker a 10 eksemplarer. Hvis bestillingen gjelder enkeltteksemplarer, kommer det et ekspedisjonsgebyr på kr 500,- i tillegg.